

REPORTULLA

Informatiu Cultural de Maratxi. núm. 67

GENER 1988
FEBRER

MOTS AVENGUTS

A UN FORAVILA

Ara jo ja tenc un nuu
que pes coll no em pot passar
i et vull dir foravilà
que s'olla a tots mos bull
la tenim a caramull
i mos podria vessar
i en Marçal i Comissió
deixa'ls anar que
molta pena mos fan
de que siguin tan beduus.

UN NEUTRAL

CONTESTA A ES FORAVILA

Ja tenim llevat posat,
ja podem tornar pastar,
perquè aquell fora-vilà
pareix que no va quedar
del tot molt assassiat,
i ara s'és presentat
per a que el tornem escatar.

Jo me pareix companyó
que s'alçarà un temporal
i si te troba a sa marjal
tendràs mal resistir-lo;
en Rafel d'Es Carritxó
diu que amb tu no està cabal,
te posarà un dogal,
sa brilla i un cabassó,
i si te posa es torcedor
te sentiràs molt de mal.

Vares esser un poc grosser,
aquest número passat,
potser no haguessis pensat
que això no pot anar bé.
No moguis molt es beier,
que seràs atropellat,
es qui amb noltros s'ha posat
encara cap ha triomfat
i tu no seràs es primer.

Fora-vilà t'aconsell
que frenis un poc això
no és perquè te tengui por
perquè lo que em 'grada a jo,
trobar-ne qualcun de bo,
d'aquells de pinyol vermell,
perquè a aquests los toreï
fins que pateixen des cor.

Si no t'agrada enganar,
tampoc m'agrada a mi,
per això te parl així
perquè et puguis prevenir,
i és mateix temps abrigar
que un temporal s'alçarà
i serà mal de resistir
i si t'agafa pes camí
no et darà temps d'arribar.

Tu mos declares un dol,
dius que a tots mos vols guany
i jo me pareix, germà,
si et comences a etxillar,
rebràs qualche cebaiol
i si te feim un braverol,
llavors hauràs d'estopejar.
Què has d'anar a bravejar
que mos vols desafiar
i si mos arribam a aferrar
tens feines amb un tot sol.

Tu les escrius de sis mots
perquè de més no ets capaç,
jo més llarguetes les faig,
i vltros foravilans
sols no en feis un entre dos,
i ja podeu pegar bots,
aquest tipo de llagosts
jo les agaf dins en jas.

Me sap greu 'ver-te de dir
que ets beneit com tu tot sol,
tu nedes dins un redol
que hi fa qualche remolf
que te podria engolir
i a això ningú ho vol,
no em facis es campussol,
que m'assembles un mussol,
creuat amb un sebellí,
i en ets animals així,
a aquests els mat al vol.

En Marçal no està content,
el vares agraviar
perquè te vares passar,
xerrares d'ell malament,
perquè has de tenir present
li sobra coneixement
pes càrrec desempenyar,
ademés un fallo humà
el té es més intel·ligent.

Qualsevol se pot errar,
això no vull negar-ho,
però per discutir-ho
hi ha molt que conversar,
troba que l'has de deixar anar,
en que en part tenguis raó,
però, homo, per favor,
no et posis en aquest pla.
Un adagi diu ben clar,
i hauràs sentit dir-ho:
no és tan "fiero" es lleó
com molts el solen pintar.

Sabem com és en Marçal,
és un poquet falaguer,
sa llengo un poc fresca té,
però no fa res per mal,
això és es seu natural,
no pensa es mal que pot fer,
jo sempre el defensaré
el tenc per amic coral,
llavors el mira cada qual
pes concepte que li té.

Per favor deixa'l anar,
noltros ja el corregirem,
de vista mai el perdem,
no el deixarem de sa mà,
no te'n vagis a pensar
que es dit noltros mos xupem,
cumplim lo que prometem
prest ho podràs comprovar:
jo te jur foravilà
que si no et vols declarar
noltros te descobrirem.

COMISSIO
PORTOLANA
DE GLOSADORS

A ES FORA VILA

Veig que damunt es paper
gloses com una eminènci'
pareix que tens intel·ligènci'
si és borda, això no ho sé.
Mira què et diu en Ferrer,
i to diu com advertènci'
procura obrar amb prudènci'
si vols que te vagi bé.

Llegeix i treballa bé,
si es cop vols aguantar,
que moltes beies hi ha
que guarden en es beier
i es treball que solen fer
és prendre es vol i picar,
i a tu te pot passar
que se'n riguin pes carrer.

En Marçal, es "Manager",
el tenc per un homo honrat,
ell no té capacitat
per sobre una glosa fer,
emperò s'equip que té,
diuenge i dia fener,
en pegar fa feredat,
no hi ha cap desmanyotat,
no hi ha cap foraviler.

No sabem d'on ets vengut,
ni tampoc te coneixem,
dius que es teu nom sabrem
i que esperes d'assegut,
i a on vius, en 'ver sabut,
no hi ha cap de caparrut,
i una visita et farem.

No n'hi ha cap de traïdor,
tots plegats mos ajudam,
i tampoc mos amagam
per escriure una cançó,
i si firmam Comissió
és que tots d'acord estam.

Això de sa Comissió
ve a ser una germandat,
això de "desmanyotat"
te convé oblidar-ho.
Si tu volguessis ser-ho
series ben arribat
perquè es qui això ha fundat
té es màxim d'educació,
homo que es sent glosador
de noltros es respectat.

Avui És Notícia

Biel Massot i Muntaner. El passat 21 de desembre tengueren lloc a Sant Joan les eleccions per a la renovació de la Junta Directiva de l'Associació de la Premsa Forana de Mallorca. Hi assistiren representants de 29 publicacions de les 41 que integren l'Associació, i en Biel nostro fou reelegit president per dos anys més. Els companys que l'acompanyaran en aquesta tasca són:

Bernat Calafat (de la revista Coanegra, de Santa Maria del Camí)

Carles Costa (de Sant Joan)

Rafel Ferrer Massanet (de Perlas y Cuevas, Manacor)

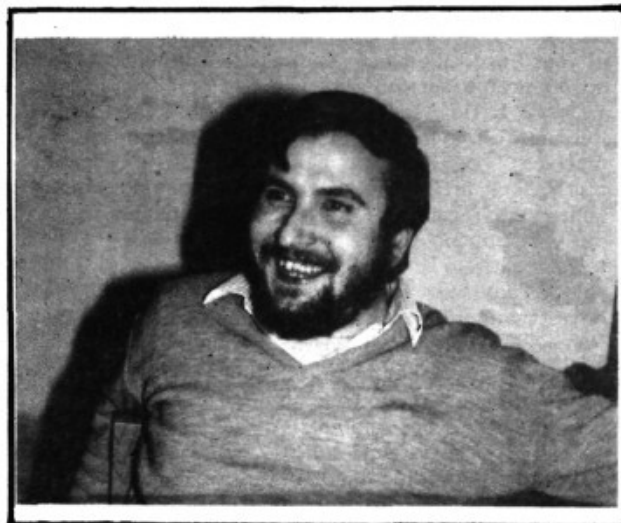
Maria Mestre (d'Ariany)

Miquel Mora (de Galatzó, Puigpunyent)

i Delfí Mulet (d'Es Saig, Algaida)

Des d'aquí els desitjam tota casta d'encerts en el desenvolupament d'aquesta gestió i, sobretot, molts d'anys de vida a l'Associació i a les revistes que la sustenten.

(Foto: Mateu Joan i Florit)

Durant el Mes Passat

Sobrassada en llauna i, a més, escrit en foraster.

Magnífic espectacle de El Tricicle a l'Auditori de Palma.

Es va signar el tractat de pau i desarmament entre en Reagan i en Gorbtxov.

Kasparov, una vegada més campió del món 'escacs.

El CDS té en les seves mans que Sa Canova sigui un bell espai protegit o un fruit més de la balearització.

ETA dividida i fent maig.

La mala actitud lingüística de Miquel Dolç en un programa de la tele Balear.

El tricicle a l'Auditori

El Govern decidí construir un palau ferial

Joan Bibiloni ha fitxat per la Polygram.

Campanya per part de l'ajuntament de Llubí per a que Cabrera sigui protegida d'una vegada. El fet consisteix en enviar una sèrie de postals al ministre de defensa espanyol.

Aprovada la normalització lingüística als ajuntaments de Pollença i Inca. Esperam que la resta segueixi l'exemple.

Pujà el consum de tabac a Mallorca mentre a Nova York es prohibí fumar als llocs públics

Tancada de televisions locals a l'any Europeu de la Comunicació

El capital moro fins a dins les sopes

Quatre de Fresques

MIQUEL BOSCH

APROVAT EL PROJECTE BASIC I D'EXECUCIO DEL CENTRE SANITARI

L'Ajuntament va aprovar amb els vots a favor d'UM i d'AP i en contra del PSOE.

Abans de l'aprovació hi hagué la deliberació oportuna. En primer lloc prengué la paraula el portaveu del PSOE, Sr. Serra, que digué que el tema del centre sanitari de Marratxí era molt important i considerava que que Unió Mallorquina havia d'explicar el per què d'aquest projecte, semblant-li que UM no ho prenia seriosament.

El batle Vidal contestà al Sr. Serra dient-li que l'assumpte havia passat per diverses comissions informatives i pel que fa a la comissió d'ordenació del territori i urbanisme li va dir si tenia qualque pregunta que formular i ell va respondre que no.

El senyor Serra va recalcar lo que ja havia dit a la comissió de sanitat i abast: Que el centre de salut s'havia de construir on la gent volia. Així que on estava prevista la seva ubicació, a 4 Km d'Es Pont d'Inca i a 7 de Pòrtol, perjudicava tothom. Considerava que el centre s'havia de construir en Es Pont d'Inca, servint d'ambulatori a aquest nucli.

Quant a les dimensions no veia clar si l'esmentat centre seria suficient o no. Que s'havia d'haver sol·licitat l'opinió dels metges. Que per altra part s'havia d'haver estudiat amb Insalud i la CAIB la manera com se desenvoluparia l'esmentat centre, així com els instruments que facilitaria Insalud.

El Batle va voler aclarir al Sr. Serra que s'estava discutint el projecte tècnic i no el funcionament del centre, donant per acabades ambdues intervencions. Sotmès l'assumpte a votació, va donar el resultat que hem indicat al principi.

COMPRA MUNICIPAL D'UNA CUINA

L'Ajuntament ha acordat comprar una cuina de butà per les demostracions de cursos de cuina que es fan a les mestresses de casa. Aquesta proposta fou feta pel cinquè i últim tinent de batle.

NOM PER A L'ESCOLA PUBLICA D'ES PLA DE NA TESA

El col·legi d'Es Pla de na Tesa, situat al carrer General Weyler d'aquest nucli de població, fins ara no tenia nom. L'Ajuntament va acordar donar-li el nom de Gabriel Janer Manila.

DENEGACIO D'UN PROTECTOR PER A LA PLUJA

L'Associació de Pares d'Alumnes del Col·legi Costa i Llobera va dirigir un escrit a l'Ajuntament demanant, entre altres coses, la construcció d'un protector per la pluja en Es Figuerà, al lloc on s'atura l'autobús per recollir els al·lots.

L'Ajuntament va denegar la construcció d'aquest protector per motius d'estètica.

FIRA DEL FANG

La quarta fira del fang es celebrarà, de no haver-hi novetat, dins el mes d'abril. Per aquest motiu ja s'ha demanat una subvenció de tres milions de ptes al CIM i s'ha comunicat a Sa Nostra fent una sol·licitud d'ajuda econòmica.

ACCEPTACIO DE LES PROPOSTES DE L'APA

Com a continuació de la notícia anterior s'ha de dir que les altres coses demanades eren el canvi de comptador a l'escola de Sa Cabana, neteja i vallat del solar cedit per l'Ajuntament al col·legi Costa i Llobera, i fer més sovint els treballs de neteja de l'escola. Aquestes coses sí foren concedides per l'Ajuntament.

FOC AL TERME

En poc temps hi ha hagut foc a dues indústries del nostre terme, ambdós perillosos per a la seguretat del poble.

Un d'ells fou al forn de Ca'n Bestard, a Pòrtol. Vingueren els bombers de Palma i el pogueren apagar abans que no arribàs a uns dipòsits de gas-oil, amb el perill que això comportava.

L'altre fou a CARMA. Degut al perill de l'amoniac que hi ha a les geleres es va avisar als veïnats que estiguessin alerta per si havien d'evacuar la zona.

Gràcies a Déu no hi hagué cap desgràcia personal a cap dels dos incendis.

SENYERES I BANDERES

L'Ajuntament ha de comprar 24 senyeres i banderes, així com 3 teles de 12 metres amb les quatre barres per utilitzar a carrosses, cadafals...

REIS POBRES, POBRES REIS

Enguany, la colcada dels reis de Pòrtol va esser la més pobre dels darrers catorze anys, malgrat haver-hi una subvenció de 75.000 ptes per organitzar-la i encara que el lloguer dels cavalls fos un poc car. Altres anys amb menys doblers la colcada era molt més agradable que no pas enguany.

Això sí, sabem que els reis i organitzadors, un pic acabada la festa, varen anar a sopar a Ca's Sastre.

19.099.024 PTES PER A LA PRIMERA FASE DEL CENTRE SANITARI

La primera fase de la construcció del centre sanitari de Marratxí costarà la quantitat de denou milions noranta-nou mil vint-i-quatre pessetes, i la seva contractació serà amb caràcter d'urgència i directa.

Així ho aprovà el nostre Ajuntament amb els vots a favor d'UM, en contra del PSOE i les abstencions dels dos regidors d'AP.

Els motius per oposar-se al projecte de contractació d'urgència foren els següents:

Que no s'havia pogut estudiar bé la ventilació de la sala d'espera, que les portes dels serveis s'obrien cap a dins quan lo preceptiu és que ho facin cap a fora, que el termini de publicació del plec de condicions de vuit dies era molt curt, que les conseqüències d'aquestes presses s'haurien de pagar amb el temps. També tornaren retreure la ubicació del centre; aquí el batle digué que s'ajustassin al punt del dia que era el plec de condicions. Per acabar la intervenció dels representants del PSOE, el Sr. Pardo digué que s'oposava a la contractació directa i amb caràcter d'urgència perquè així se donaria l'obra al contractista que voldrien.

LLOCs de VENDA

D'Aquesta Revista

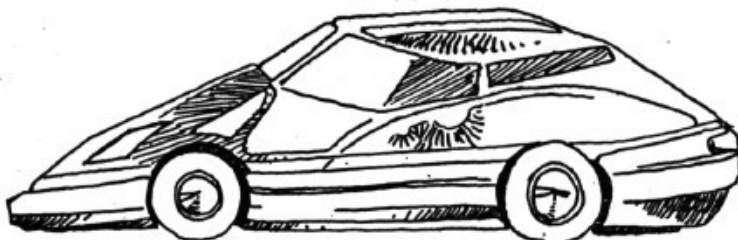
Es Pla de Na Tesa

• Autoservici Matas

Es Pont d'Inca

• Papreria Franse

VOCABULARI RELACIONAT AMB COTXES

Barbarisme

Embrague
Freno
Asiento
Maletero
Ventanilla
Seguro
Panel
Mando
Faro
Limpiaparabrisas

Forma correcta

Embragament
Fre
Seient
Maleter
Finestreta
Assegurança
Plafó
Comandament
Far
Eixuga-parabrisa

CONSELL INSULAR DE MALLORCA

En Han Deixat Durant 1987

Es Pla de na Tesa i Ca's Capità

Llorenç Sastre Grau, 80 anys
 Francesca Tugores Gelabert, 69
 Joan Munar Cabanellas, 60
 Florentino García Nares, 62
 Esperança Bosch Colomar, 90
 Miquel Gomila Gual, 57
 Pere Sabater Soler, 66
 Maria Tur Campo de Arle, 71
 Ramon Morro Riera, 62
 Angel Martínez Lahiguera, 53
 Mª Magdalena Barceló Serra, albat
 Joan Bennàssar Sansó, 65
 Vicenç Capó Frau, 84

Es Pont d'Inca

11-I, Pau Caimari Serra
 20-I, Joan Bestard Dols
 22-I, Joana-Aina Balaguer Nadal
 7-II, Guillem Tugores Bosch

14-II, Miquel Sureda Juan
 24-II, Anacleto Marín Martín
 15-IV, Salvador Balle Oliver
 1-V, Lluís Pardo Ruiz
 15-VI, Jeroni Alomar Moragues
 17-VI, Josefina Company Caplloc
 25-VI, Antoni Carbonell Frau
 22-VII, Concepció Gómez Mayor
 3-VIII, Miquel Rodríguez Lebron
 13-VIII, Josep M. Garcias Roman
 6-IX, Maria Vaquer Noguera
 11-IX, Julià Uribe Vindez
 22-X, Dolors Majon Garcia
 2-XI, Pere Pizà Simonet
 8-XII, Jacint Jiménez Gómez
 9-XII, Caterina Batlle Cañellas

Pòrtol

10-I, Jaume Pocoví Bestard, 83 anys
 24-I, Margalida Palou Cañellas, 75
 28-IV, Pere Serra Garau, 79
 28-V, Francesca Valcaneras Sans, 69
 4-VI, Rafel Serra Ramis, 65
 26-VI, Antoni Coll Oliver, 82
 28-VI, Miquel Amengual Serra, 6
 18-VII, Montserrat Cañellas Capó, 83
 9-IX, Francesca Serra Garau, 84
 20-IX, Caterina Amengual Serra, 79
 4-X, Sebastià Bibiloni Serra, 62
 17-X, Rafel Moll Bestard, 84
 28-X, Antoni Salvà Martorell, 77
 12-XI, Rosa Gallego Fernández, 63
 11-XII, Vicenç Serra Garau, 82

Sa Cabaneta

Joan Pocoví Jaume, 90
 Agustí Costa Riera, 84
 Jaume Serra Matas, 86
 Jerònima Corró Mut, 59
 Maria Cerdà Cañellas, 77
 Antoni Rosselló Ramis, 86
 Sebastiana Sastre Ximelis, 61
 Maria Oliver Carrió, 65
 Francesc Roser Sastre, 64
 Antònia Veny Amengual, 50
 Aina Bisquerra Campins, 83

Rafel Obrador Bestard, 70
 Vicenç Pomares Sampere, 65
 Maria Obrador Huguet, 77
 Antònia Pascual Salom, 72
 Bernat Nadal Jaume, 68
 Jordi Molina Jerónimo, 23
 Miquel Jaume Capellà, 78
 Ramon V. Oliver Frau, 6
 Gabriel Ramis Inglada, 65
 Francesca Sastre Florit, 73
 Jaume Fiol Moll, 86
 Jaume Frau Creus, 80

Descansin en pau.

LLOCS de VENDA

d'Aquesta Revista

Pòrtol

- Cafè Ca'n Jaume
- Papeteria Ferrà
- Auto-servici Ca'n Crosta

Sa Cabaneta

- Papeteria Sa Cabaneta
- Cafè Ca'n Carrió
- Cafè Nou
- Bar La Unió

CAMIONS	COTXES	MOTOS	MOTORETS
C 1	B1 B2	A1 A2	Llicències

T'ENSENYAM
 A
 CONDUIR

ENS
 PREOCUPA
 LA TEVA
 SEGURETAT

AUTO ESCOLA

KALET

C/ Mare de Déu de Montserrat, 30
 Es Rafal - Tel. 27 39 97

C/ Pérez Galdós 9
 Tel. 46 77 04

PALMA DE MALLORCA

Es Pla de Na Tesa

-7-

JOANA Mª MATAS

LA LLET D'AMETLA PER A NADAL: UNA TRADICIO QUASI CENTENARIA

En Es Pla de na Tesa hi ha el costum de fer llet d'ametla i aquesta és un plat dolç tan important com pugui esser el torró. Hi ha dues famílies que es dediquen a fer-ne els dies anteriors a Nadal i a Cap d'Any.

La família que en fa des de fa més temps és la de So n'Horrac. La màquina que tenen primerament era la de la família de Ca'n Mas i la feia funcionar una bftia, després l'han modernitzada amb el temps fins que ara va amb electricitat.

L'altra màquina que hi ha al poble és de Ca's Ferrer i no és tan antiga però així i tot fa molts d'anys que funciona. Les dues famílies segueixen la tradició de generació en generació.

Aquesta és una tradició ben viva sense la qual les festes de Nadal no acabarien de ser-ho per a molta gent. Amb els anys s'ha escampat la fama d'aquesta beguda nadalenca i són molts els qui vénen de fora poble per fer-ne.

La família de So n'Horrac. La màquina funciona des de fa més de 80 anys. Na Maria Llabrés, amb el seu home i la filla major.

Ca's Ferrer: Les dues "ferrerres" amb la màquina de fer llet d'ametla.

Es Pont d'Inca

N A D A L I MIJAC EN ES PONT D'INCA

Des de ja fa prop d'un any el MIJAC -Moviment infantil i juvenil d'acció catòlica- fa feina pels al.lots d'Es Pont d'Inca.

Integrat per deu animadors del poble, en edats compreses entre els 16 i els 20 anys. Encapçalat pel rector del poble, Miquel Mulet, i la directora del Col·legi de Santa Teresa, Sor Roser, aquests joves intenten omplir de jocs, activitat i alegria als més joves. Jesús està amb ells, al manco ho pretenen.

El MIJAC funciona ja a un parell de pobles de Mallorca, com per exemple: Sòller, Es Molinar, So n'Espanyolet, Son Cotoneret, Verge de Lluc...

Els joves i al.lots animaren la vetlada de la Nit Bona en el poble.

Les lectures d'aquest vespre es feren sobre el naixement del nin Jesús, els al.lots més joves anaven representant la lectura, és a dir, ens va acompanyar un betlem vivent.

La Sibil·la va esser interpretada per una nina del MIJAC, Penélope Yedro, però només va interpretar dues o tres estrofes. Hem de dir que aquesta nina és forastera i va haver de fer un gran esforç per interpretar-la. Un grup del poble, integrat per dones i homes, va acompanyar la vetlada amb un grapat de villancets.

Les matines, sota el meu punt de vista, començaren massa prest, a les 22 h. Crec que si es fessin una mica més tard hi hauria més gent.

Els animadors que organitzaren la vetlada i els qui componen MIJAC són: Vicenta Barceló, Tolo Barceló, Pep Zanoguera, Elena Rodríguez, Jaume Ferriol, Antoni Sanchez, Angel Rodríguez, Beni Salvà, Biel i Jaume Servera.

Els reis també arribaren al cau del MIJAC

Conversant amb en Jaume "Llubiner", m'explica una mica la festa dels Reis que se va organitzar dia 8 de gener al cau del MIJAC.

Arreplegaren tots els nins i animadors i posaren els noms de tots dins un capell, cada al.lot havia d'agafar un paper i fer-li un regal a aquesta persona amb la condició que aquest no passàs de 300 ptes i no fos manco de 250. El dissabte següent se faria el repartiment, acompanyat d'un refresc.

Els animadors estaven quasi més entussiasmats que els nins i la festa va esser un autèntic èxit.

MARITA LLADO

ES CAVALL BERNAT

Es Cavall Bernat és una de les muntanyes menys visitades de Mallorca, ja que és molt difícil caminar-hi per damunt, però també podríem dir que és de les més maques de la Tramuntana. Té un recorregut d'uns 1500 m., però la major part sols té uns 2 m. d'amplària.

Fer aquesta excursió és posar a prova l'habilitat per anar a fer-se muntanyer, ja que per fer-la ens hem d'aferrar de peus i mans com els dragons pel roquissam de l'esquerra del Cavall Bernat, ja que pel seu petit pla és impossible caminar-hi.

Aquesta excursió la podem començar a la Cala de Sant Vicenç. En haver passat la segona platja veurem un camí asfaltat que es va enfilant fins arribar a un transformador; després girarem a l'esquerra i de front veurem es Cavall Bernat. Seguirem pujant camp a través fins arribar a les murades talaiòtiques. En arribar-hi veurem un caminó molt esborrat, però si badam bé els ulls podrem seguir-lo. En esser a dalt ens trobarem amb l'única esplanada que hi ha, i d'aquí dalt fins a la fi de la serra del Cavall Bernat hi hem d'anar per allà on millor ens paresqui i sempre posar els peus ben segurs i aferrats, almenys amb una mà, ja que un petit error ens podria dur un mal resultat.

Però si de tant en tant feim qualche returada veurem lo meravellós que és aquesta muntanya. Per la nostra dreta podem admirar la Vall de Bòquer i el Port de Pollença i tota la badia fins Alcúdia, on veurem Cala Bòquer, illa del Colomer i tota la península de Formentor i a l'esquerra Cornavaques, Cala Sant Vicenç i la mar.

En esser al final ens amollarem per avall fins arribar al camí de Cala Bòquer que ens durà al Port de Pollença. En arribar-hi, si no hi hem deixat cap cotxe podrem agafar el bus que va a la Cala de Sant Vicenç.

Horari aproximat: 4'30 h.

LA POLICIA MUNICIPAL INFORMA

Desembre-1987

Dia 3.- Per ordre judicial es va procedir a embargar un tractor de B.C.S. que estava dipositat en un forn de Pòrtol. El propietari es va negar a fer l'entrega i haurà de ser el jutjat de 1ª instància que doni la solució.

Dia 4.- A les 19 va ser atropellat un jove d'Es Figueras, J.M.G. de 23 anys, que resultà mort. Sembla que els dos vehicles que ho causaren varen fugir.

Dia 5.- A les 21'50 se va disparar l'alarma de LIMSA. Es bastant curiós que cada punt se dispari.

Dia 6.- Una farola de l'Avda Antoni Maura fou copejada per un vehicle que també fugí.

A les 0'35 h. el turisme Mini PM-5873-C trabucà sobre l'asfalt en el c/ Comasema. Aquest cotxe havia estat robat a Palma i els ocupants varen fugir.

Dia 10.- Un trailer va rompre una canonada d'aigua en el Polígon per la qual cosa aquella zona es quedà sense aigua.

Dia 13.- En el creuer dels carrers Weyler i General Mola hi hagué una colisió entre dos turismes que sufriren petits danys materials. Com que no se posaren d'acord la G.C. de Tràfic confeccionà el corresponent atestat.

Dia 12.- Rafel J.R., per una qüestió d'amenaça i robatori al seu pare, fou traslladat per aquesta P.M. a la G.C.

Dia 14.- A les 16'45 hi hagué una topada entre dos cotxes en Es Pla de na Tesa. No hi hagué desgràcies personals.

Dia 16.- El camió avia PM 3837 T degué botar la senyal de STOP xocant a la part lateral del R-5 PM 6036 AN, conduït per Josep Ll.C. que morí a l'instant. Va haver d'esser rescatat de l'interior del cotxe; per això la PM va haver de rompre part del vehicle que havia quedat apresonat.

Dia 20.- Varen ser denunciats diversos danys produïts a un turisme a Pòrtol.

Dia 26.- Aquesta PM va haver d'anar a un domicili per notificar-hi que s'havién de presentar a Son Duréa.

A les 18'45 haguérem de perseguir un porc que havia fuit per la comuna de Ca'n Domingo.

Dia 27.- Aquesta PM va fer acte de presència al camp de futbol degut als ànims que hi havia. Tot acabà bé.

Denúncies de tràfic: 78; Den. d'obres: 118; Den. d'ordenances municipals: 22; Informes varis: 57; Proves d'alcoholèmia: 7; cotxes retirats: 3; atestats: 2.

GENER

Dia 1.- A les 2'45 el turisme PM-0367-AD conduït per Juli C.C. va llenegar en el revolt de Ca'n Crosta xocant amb el PM-100.021. No hi hagué danys personals.

Les oficines de CARMA s'incendiaren a les 5. Hi anaren els bombers amb tres auto-tancs, acabant la seva tasca devers migdia. GC i PM varen col·laborar en l'extinció. Les pèrdues foren quantioses.

Dia 4.- A les 9'45 varen xocar en el creuer del C/ Oleza amb M. de Zayas els turismes PM-6116-T i el PM-2126-AD. No hi hagué desgràcies personals

Dia 5.- En Es Pont d'Inca Nou fou abordat un menor de 6 anys per un individu que el deixà a les afores de la urbanització sense fer-li cap mal.

Dia 7.- Se varen sentir renous estranys en un domicili d'Es Figueras. La PM fou requerida. Després de la inspecció se va veure que era una falsa alarma

Dia 8.- A les 15'30 un individu, aprofitant un descuit, va agafar devers 8.000 ptes en metàl·lic d'un comerç de Pòrtol.

Dia 9.- Se va fugar d'Es Pinaret el ja famós conegut Javier A.T.

Dia 10.- En el forn Bestard de Pòrtol hi hagué un petit incendi que hagué de ser sufocat pels bombers de Palma, PM i GC

Dia 11.- A les 11'50 en el C/Cabana va ser atropellat el nin Joan Josep Checa pel turisme PM-8049-AP

Dia 13.- Devers les 11 se va saber que devers Ca's Miot hi havia un individu caminant pel centre de la carretera, caminant i mig descalç. Quan hi arribà la policia localitzà l'individu V.C.S. que havia fugit de l'hospital siquiàtric, on fou retornat.

Dia 16.- A les 12'15 es detingueren tres individus amb antecedents penals quan intentaven treure de l'apotecaria de Sa Cabaneta barbitúrics amb falsificació de receptes, robades prèviament. Duïen haschis: Jacinto G.C., Lino G.M., Alberto T.P.

Dia 20.- Va ser trobada una cartera en Es Pla de na Tesa que contenia material explosiu. Era propietat de la Telefònica.

Dia 22.- El nin Joan Francesc P.R. va ser mossegat per un ca a la Plaça d'Espanya; la propietaria de l'animal va ser denunciada per la PM

Dia 23.- Unes planxes metàl·liques se varen desprendre d'INDUMETAL, essent necessària la presència dels bombers de SERPREISAL per solventar la caiguda; tot això degut al fort vent.

Dia 25.- Un individu amb barnús va ser trobat per la carretera a les 2 del vespre. Va ser ingressat al siquiàtric.

Dia 26.- La PM traslladà a Son Dureta el veïnat de Sa Cabaneta Francesc G.C. degut a una lipotímia.

-9-

imatges

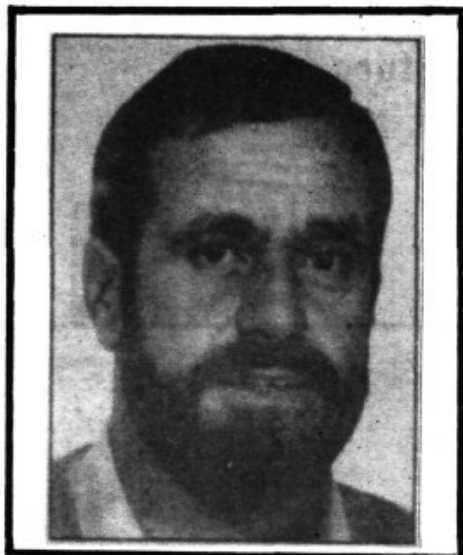
St. Antoni

A

Marratxí

Joan Miquel Lladó. D'arrels marratxineres, encara que visqui a Binissalem. Va fer una exposició individual de pintura en aquell poble durant les passes festes nadalenques.

Pilar Sastre. Encara que sigui de Berga (Barcelona) ja fa molt que caplleve per Mallorca. A Pòrtol, concretament, ja hi du 14 anys. Imparteix un curs de ceràmica creativa al Costa i Llobera que durarà, en principi, fins el març.

L'Auto-escola Kalet, dirigida pel nostre bon amic Pere Amengual, amplia la seva oferta incorporant un camió per a les pràctiques del carnet de primera. Sempre envant!

Per un FINESTRÓ

Jaume Gelabert. Es el sermoner de la Calenda. Fa tres anys que el fa; el primer any només en tenia quatre.

Maria Francesca Ribas. Sibil·la d'Es Pla de na Tesa. Es el segon any que la canta. Estudia 7è d'EGB i també solfeig i piano.

Caterina Moll. Sibil·la de Pòrtol. (Foto: J. Mascaró)

Guillem Bosch i Roca. Sermoner de Pòrtol.

Penèlope Yedro Valades. Cursa 4t d'EGB. Té 10 anys. Va ser la Sibil·la d'Es Pont d'Inca.

Joana Mª Gelabert. Va fer l'anunci de l'Angel en Es Pla de na Tesa. Estudia 3er d'EGB i també solfeig.

Antònia Sbert. Angel anunciador de Pòrtol

De Sant Marçal no hem pogut aconseguir fotografies dels personatges, però aprofitam per mostrar el "betlem pagès" que hi havia.

Tothom que l'anà a veure l'alabà molt.

La sibil·la fou Esperança Font Nadal. L'àngel, Miquel Angel de Ca Na Ferriola i el sermó el feu Pere Joan Serra.

També hi hagué vuit grups de catequesi que interpretaren diversos villancets i hi hagué un "vou-veri-vou" cantat per Margalida Juan Juan.

La

BIBLIOTeca

INFORMA

Podríem començar dient que "Poble que llegeix, Poble que avança" o "Un bon llibre, un bon amic; dos bons llibres, dos amics"...

El terme de Marratxí compta amb dues biblioteques municipals que són un servei públic que solament els lectors poden fer realitat.

L'objectiu bàsic de la Biblioteca és la promoció cultural del nostre Poble amb tot el que això suposa.

Es, en certa manera, un medi que ens pot facilitar el créixer com a persones i com a poble. Això, si nosaltres en feim ús d'ella i desenvolupam l'hàbit lector i l'interès per a conèixer i per a aprendre.

A la Biblioteca Municipal que està ubicada al Col·legi Públic Comarcal Costa i Llobera hi podem trobar molts de llibres:

De literatura catalana, de literatura castellana, d'història, de Ciències Naturals, de literatura infantil, de psicologia, d'art, de temes baleàrics, de sociologia... A més, compta amb un departament de Premsa Forana i diverses revistes especialitzades.

La intenció és que la Biblioteca sigui un àmbit d'orientació, de consulta, d'afició a la lectura i d'estudi.

L'horari de funcionament és el següent:

Dilluns, de 17 a 19 hores.
Dimecres, de 12 a 13 h., i de 17 a 20 h.
Dijous, de 17 a 20 hores.
Divendres, de 12 a 13 h. Encara que sereu atesos en qualsevol moment.

Els llibres també poden arribar a ca vostra. Per això, podeu fer-vos socis-lectors, aconseguint el carnet de lector, el que permet treure llibres i acudir a qualsevol de les biblioteques que el C.I.M. té en els diferents pobles de l'Illa.

Per a més informació, podeu cridar al telèfon

6 0 2 6 7 7

Només em cal animar-vos a descobrir la lectura com a font de plaer i de coneixença per una part, i convidar-vos, per l'altra, a esbrinar i a assaborir les fulles i fulles dels llibres de la nostra biblioteca.

El bibliotecari

G. Barceló

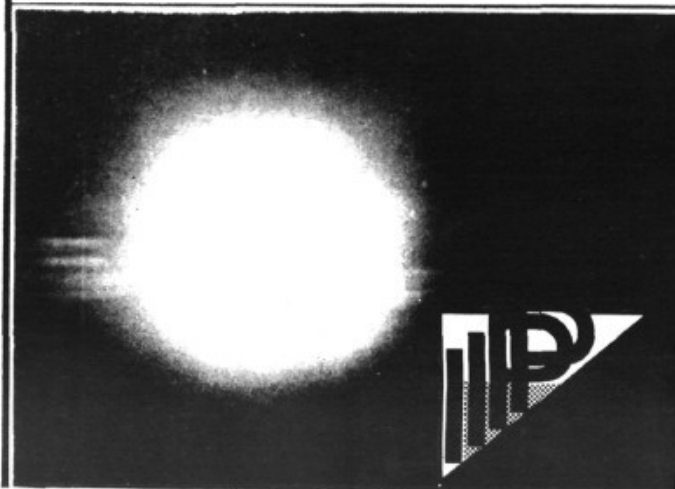
**ÒPTICA
CIUTAT**

**òptics, optometristes,
lents, decontacte**

Carrer Manacor, 63 - PALMA - Tel. 46 37 77

EDITORIAL

NADAL, NADAL, NADAL ...

Festes familiars, entranyables, de nostàlgics betlems infantils. Nit de pau, de bones festes i bon any nou. Reis de la il·lusió, nins que no tenen escola. Torrons i llet d'ametla. Temps d'escalfar-se prop del foc i contemplar com els vidres de les finestres ploren llàgrimes d'aigua viva.

Encara ens queda una mica de tot això, sobretot els infants tenen aquests dies uns moments especials dins la seva vida. Emperò els grans -quina pena tornar grans- ens movem dins el camp de l'escepticisme i la desil·lusió. El torrent de la vida ens passa per damunt en forma d'anuncis comercials, i la societat de consum ens arrastra per endins de cap a un infinit terriblement buit, anihilant el vertader sentit de viure dels homes. Això -i és una llàstima- també és especialment Nadal.

Des de les planes de Pòrtula volem dir que aquests dies de Nadal es podrien aprofitar per conrar una mica l'esperit dels homes i dones que vivim en aquest terme. Si llevam els betlems de Sant Marçal i el concert promogut per la mateixa parròquia, les manifestacions culturals d'aquests dies a Marratxí són d'una pobresa solemne, fins i tot les colcades dels Reis i no en parlem de les estrelles que l'Ajuntament Magnífic penja al carrer Major de cada nucli. Però no volem culpar ningú, no. Estaria bé que Nadal tengués una altra vegada el sentit originari, molt íntim, d'una espiritualitat profunda. Càrrecs públics, A.P.A., educadors, noltros mateixos i poble en general ens hem d'adonar de què la cultura en totes les seves expressions rega l'esperit de l'home, i Nadal és un bon temps, un temps que ens convida a mirar de cap a l'interior.

Ens agradaria veure exposicions, concerts, cantar villancets, uns bons Reis, qualque cosa de teatre... Pot ser si fóssim més els qui pensam així... A la millor els Reis de l'any que ve.

DISCULPAU-NOS

una vegada més. (i van...)

El Consell de Redacció vol justificar-se d'aquest trencament del ritme habitual de sortida de Pòrtula.

Aquesta vegada hem hagut de fer un número que abarcàs juntament el mes de gener i de febrer. Com podeu suposar, no ha estat un fet voluntari; és perquè no ha quedat altre remei. El motiu és bo d'endevinar: Pòrtula s'ha de fer en hores lliures, per persones que dediquen un poc o molt de temps del seu, sovint després d'acabar el seu treball de cada dia. A vegades les coses no van així com desitjaríem, la veritat és que hi ha moltíssima de feina i que són pocs els qui s'hi aferren de debò.

Aprofitam aquesta ocasió per convidar-vos a fer aquesta tasca amb nosaltres, i a la vegada, feim el propòsit de posar al dia el ritme normal de Pòrtula perquè la pogueu rebre cada mes.

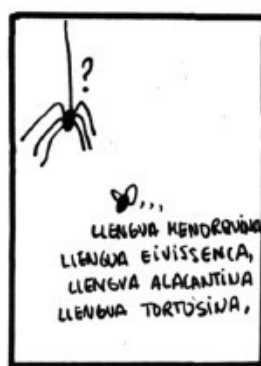
EL CONSELL DE REDACCIO

NOTA DE PREMSA

L'Associació de la Premsa Forana vol fer pública la seva solidaritat amb les emissores de ràdio i de televisió local, que recentment han sofert escorcolls i denúncies, al temps que ens felicitem per la constitució d'una Federació d'emissores per defensar el dret més elemental de llibertat d'expressió reconegut per la Constitució.

Sant Joan, gener del 1988

La Mosca Barruda

L'AMO

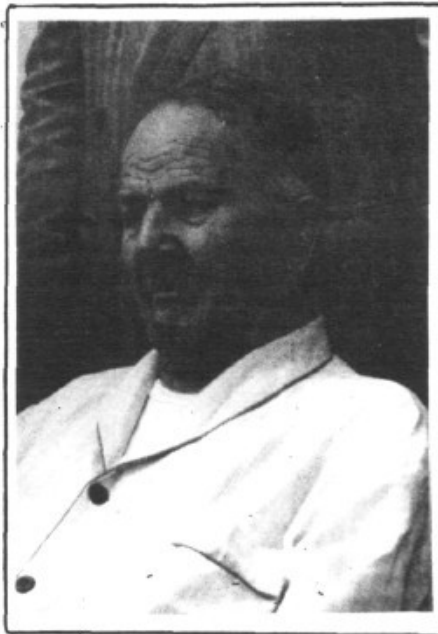
A DÉU, UN BON

JOANA Mª MATAS I ALOMAR

Si és injust haver de morir i, molt més, sofrir llargament per emprendre aquest camí. Antoni Salvà, l'amo Antoni "Quelet", va morir i em deixà amb la tristesa i amb un deute que jo considerer important. Per explicar això, m'he de remetre al maig de 1.986, quan el vaig visitar per primera vegada i li vaig demanar gloses seves i que em contàs coses sobre la seva vida i sobre la seva bona disposició de glosador. Que era glosador nat es notava de seguida: a pesar de la seva malaltia, que el tenia postrat a una cadira o al llit, el seu humor i bona memòria eren flagrants i ben vius. Un petit detall el remetia a altres i sense gens d'esforç li sorgeien al pensament la seva joventut, els amics glosadors, moltes anècdotes còmiques, etc.. Com es pot suposar, no en va faltar material per fer el treball de literatura popular que havia de fer i pel qual havia acudit a l'amo n'Antoni. Vaig gaudir molt de resseguir les seves contarelles i les seves sortides airoses, però crec que ell encara ho va passar millor que jo de contar-me totes aquelles coses que el retor naven a la seva joventut i feien que recuperàs aquella vitalitat que li era tan peculiar. Crec que una de les característiques principals d'un glosador és la gran disposició per donar, per regalar i escampar la pròpia saviesa, i l'amo Antoni no tenia res seu: si li demanava una glosa o una comèdia seva, ell me'n preparava un caramull.

La gran importància de les gloses d'aquest bon glosador portolà és la seva originalitat en la sèrie de gloses que ell anomenà "endevinalles" de pregunta i resposta. Ell me contà sobre això que, un conegut seu que tenia un càrrec públic important li va proposar que fes 365 gloses d'aquestes i es faria un calendari en el qual cada dia de l'any tendria la corresponent endevinalla. En va fer prop de 100, totes originals basades en les seves experiències de garriguer, home del camp i del poble. Crec que són de vertader enginy, tant en l'aspecte formal de glosa, com en el d'observació de la naturalesa. Són com a jocs de paraules que ens fan pensar en les coses més senzilles d'una manera, diríem, analítica. Als primers números de Pòrtula se'n varen publicar algunes.

L'obra de teatre que més me va agradar de les seves és la d'"Heretges i cristians", que segueix tot un entrellat per convertir un heretge en cristià, i de la qual destaca sobretot la part on l'ermità recita els manaments, sagraments i credo, d'una forma exacta amb una glosa d'una gran perfecció. Quan jo vaig llegir aquella obra me figurava que l'autor havia après la doctrina en forma de glosa i l'havia posada talment en l'obra; però ell mateix me digué

N'ANTONI «QUELET»

GLOSADOR PORTOLÀ

que no, que l'havia après de memòria però sense glosar i després va transformar aquells continguts en una estructura glosada.

Quan li vaig tornar el material que m'havia deixat, ell passava una bona època i tenia més forces. Encara va tenir humor per fer algunes endevinalles més i me va donar un quadern seu amb dues obres de teatre manuscrites. Quedarem que les llegiria i les hi tornaria. D'aquí ve el meu deute amb ell: l'amo Antoni ja és mort i jo encara, en més d'un any, no li havia tornat el quadern. Sembla mentida que en tot aquest temps no m'hagués llegit visitar-lo. Ara ja no hi som a temps i no me perdonaré mai que la mort d'un bon home m'hagi de recordar que les coses no es poden deixar fer per més envant.

L'amo Antoni no es mereixia aquest homenatge precisament perquè és pòstum. Ell es mereixia molt més, o encara que hagués estat manco, però en vida. Ara ja no ho podrà llegir, i ell sempre me deia: "l'única cosa que puc fer i que m'entretén més és llegir."

Aquestes són algunes de les endevinalles més curioses:

Pregunta:
Dóna gust agre i nial
tant s'allarga com s'arrufa
quan està en es seu local
ningú veu sa seva gruixa

Resposta:
Si hi pensau una estona
és ben bo d'endevinar,
és lo que acab d'explicar
sa llengo d'una persona

Pregunta:
Meam si endevinareu
això lo que puga ser:
ho compren sense voler
i s'ho mengen sense sebre-ho

Resposta:
Això és un veí costum
que és més antic que es pastar
lo que ara acab d'explicar,
són es corcs des llegum

Pregunta:
Quan surt de dins es forat
el deixa amb sa boca closa
a dins pèl enrevoltat
que d'es fruit en el món posa

Resposta:
Molts estaran malpensant
aquesta cosa lo que és
si ho voleu sebre és
una cunia de camp

Pregunta:
Tenim una bona llista
just solament de pensar
qual és s'animal que hi ha
que cova ets ous amb la vista?

Resposta:
Quan canta diu tirelíl
i té una bona veu,
an això si no ho sabeu
li diuen un xibetíl

Precisament Aquest Mes ...

(Viatge cronològic
per la història de Marratxí
a través de les actes municipals)

Fa 150 anys (gener del 1838)

El "M.I.S. Intendente de esta provincia" envia una circular indicant que els perceptors del delme de 1837 han d'atorgar els corresponents rebuts als contribuents. Alguns dels perceptors s'han presentat a l'Ajuntament dient que no volien atorgar els rebuts a costa seva i altres que no el volen atorgar de cap manera. Acorden notificar-ho a "su señoria" per a la seva superior determinació.

El Govern Superior Polític envia un ofici interessant-se pels mestres i les mestresses, i un altre sobre remissió de l'extracte de nascuts, casats i morts.

No en coneixem les contestes

En fa 125 (gener del 1863)

Hi ha canvi d'Ajuntament.
Batle: Montserrat Cañellas
1er tinent: Miquel Nadal i Serra
2on tinent: Miquel Simonet
Regidors: Jaume Bibiloni
Bernat Nadal
Joan Cañellas
Bartomeu Amengual
Miquel Santandreu
Miquel Frau

Faran junta els dimecres i els diumenges de cada setmana.

Bernat Nadal és elegit regidor s'ndic.

L'anterior secretari, Pere Francesc Rubí, demana que li congedesquin la jubilació amb la meitat del sou que disfruta. L'hi concedeixen en recompensa als seus bons serveis.

En fa 100 (gener del 1888)

Els components del Consistori consideren que els camins veïnals estan molt malament i necessiten compondre.

Nomenen Andreu Fiol Pujol, amb el sou mensual de 40 ptes, per al barri de Sa Cabaneta i els demés si així ho disposa l'Ajuntament; i Bartomeu Coll Seguí per al de Pòrtol, amb el mateix sou. Ambdós tenen l'obligació d'avisar

els veïnats si volen prestar els dos jornals corresponents per persona o si els volen redimir en metàl·lic havent de presentar una relació a l'Ajuntament de les persones que prestin feina i de les que no ho facin.

Nomenen Josep Sitjar per formar les noves cartilles de l'amillament. Tindrà una remuneració de 200 ptes.

En fa 75 (gener del 1913)

No hi ha hagut reclamacions al projecte de plaça pública de Sa Cabaneta utilitzant un corral anexe a la casa consistorial.

En fa 50 (gener del 1938)

S'ha de cercar un local per llogar-lo i dedicar-lo a escola nacional mixta de Marratxinet, i un altre pr a l'escola de pàrvuls d'Es Pla de na Tesa. Tot això perquè s'ha rebut un ofici del vicepresident de la comissió de cultura i ensenyament desestimant la instància del batle de Marratxí en què sol·licitava la supressió de l'escola de pàrvuls de Marratxí, les d'Es Pont d'Inca i d'Es Pla de na Tesa i la mixta de Marratxinet.

La inspecció de primer ensenyament no pot nomenar un substitut per Lluís de la Fuente Pausa, que es troba movilitzat; però per a que pugui funcionar l'escola de nins de Sa Cabaneta ha donat ordre a la mestressa Sra. Vicens que se'n faci càrrec provisionalment, cuidant de les nines i dels pàrvuls la mestressa Sra. Solivellas.

Abonen als propietaris del terreny expropiat per obrir el carrer E de Pòrtol la quantitat de 10 ptes per cada ametler que hi ha: A Jaume Cañellas Cañellas, 120 ptes; Josep Cañellas Sabater, 60; Jaume Amengual Bestard, 30; Jordi Llinàs Ramis, 10 ptes.

S'han d'abonar 50 ptes a les monges agustines d'Es Pla de na Tesa per ajudar-les a la construcció d'un refugi per a la seva escola de nines i pàrvuls.

Es veu que la indústria textil de Pere Cabrer dóna molèsties als veïnats. Li prohibeixen seguir funcionant mentre no arregli els defectes.

Han de trobar una família d'Es Pla de na Tesa "afecta al Glorioso Movimiento Nacional" per dur el centre telefònic d'aquell nucli. Si no ho aconsegueixen, la Telefònica haurà de suspendre temporalment el servei.

La Junta local de beneficència queda integrada per:

Abdon Pastor Jaume, per Sa Cabaneta; Sebastià Barrera Frau, per Pòrtol; Miquel Bennàssar Bonet p'Es Pont d'Inca i Rafel Jaume Jaume p'Es Pla de na Tesa.

S'entrega a l'agent recaptador una relació de 38 individus de Pòrtol i d'Es Pou d'Es Coll que tenen cans i no estan provists de la placa de circulació corresponent a 1937.

Altres tant se fa amb els propietaris de cans de Sa Cabaneta, Son Nebot, Marratxinet, Es Pont d'Inca i Es Pla de Na Tesa.

El veterinari titular, Miquel Frau Grimalt, reconeix que hi ha un cert abandó en els serveis del seu càrrec, però que se resoldrà ràpidament.

S'ha de terraplenar el camí d'Olesa, des de la costa de Sant Marçal fins la de Ca'n Roca.

En fa 25 (gener del 1963)

Autoritzen a Caterina Jaume Jaume per instal·lar una carnisseria en el C/Oleza 45.

Es concedeix llicència municipal a Jaume Bestard Serra per traspassar la seva botiga de queviures de l'Avda Antoni Maura, 13 a favor de Miquel Bordoy Caldentey.

PRECISAMENT...

(Febrer)

Fa 150 anys (Febrer del 1838)

El "Gefe Superior Político" envia un ofici manant a la corporació de Marratxí que com més prest millor proposi el modo i arbitris d'establir en aquesta Vila una escola de primeres lletres perquè és indispensable la seva prompta existència.

Resolen manifestar-li que l'Ajuntament no ha cessat de procurar algun medi per realitzar el seu benèfic pensament en favor de l'ensenyament públic. Així i tot les particulars circumstàncies d'aquest poble han fet fracassar els bons desitjos de la municipalitat.

Ho expliquen així:

"Los 357 vecinos de que consta todo el distrito se hallan diseminados en casas aisladas, y son tan pobres sus moradores que ya en los primeros años dedican a sus hijos a alguna labor para ayudar al sustento de la familia. En los casos en que el vicario o cura de esta parroquia se ha dedicado con todo esmero a la enseñanza de primeras letras, nunca pudo conseguirse que pasasen de seis o siete los muchachos que se presentaran a escuela, y esto no obstante el buen celo con que se procurava (sic) inculcar a los padres de familia a no descuidar (sic) la primera educación de sus hijos enviándolos a aprender las primeras letras. Otro obstáculo imposible para este ayuntamiento es la falta de fondos con que dotar la escuela. Casi todo el distrito de Marratxí pertenece a grandes de la ciudad de Palma que tienen su catastro (sic) radicado en dicha capital y que no constituyen nada para los cargos de la municipalidad de esta villa. Toda la riqueza en capital que resta a los pocos moradores que tienen propiedad en la misma villa no pasa de 58.000 1/2 de capital; cuya riqueza no puede soportar absolutamente la carga de la dotación de un maestro de primeras letras que como antes se ha dicho no tendrfa muchachos que enseñar".

Com haureu pogut comprovar es tracta d'un document que no té desperdici.

En fa 125 (febrer del 1863)

Josep Juan presenta la dimissió del càrrec de depositari, contribucions i impostos municipals i consums.

Se forma plec de condicions per tal que el qui s'interessí per aquest càrrec es presenti al consistori.

Miquel Ramis és el nou depositari i recaptador de tots els cobraments que administra la corporació. Martí Serra li serveix de fiador.

En fa 50 (febrer del 1938)

La junta administrativa del segell contra l'atur obliga a aturar temporalment -per problemes econòmics- les obres de construcció de l'escorxador entre Pòrtol i Sa Cabaneta.

Dirigeixen una instància al president de la comissió de Cultura del "Gobierno de Burgos" interessant que sigui reposat a l'escola nacional de nins d'Es Pla de na Tesa en Miquel Arrom Julià, mestre en propietat abans del Moviment, pels seus bons serveis en l'ensenyament durant el temps que la regentà.

S'han de penjar vint cartells de propaganda anti-comunista als llocs de major visibilitat i trànsit.

En fa 25 (febrer del 1963)

Concedeixen llicència municipal a Gabriel Gomila Gual per instal·lar una fusteria en el C. Santa Caterina Thomàs 4.

Concedeixen llicència municipal per al traspàs del comerç de sabates situat al C. Antoni Maura 55, que figura a nom d'Antònia Salvà Pizà, a favor de Gabriel Duran Ferrà.

S'autoritzen les següents construccions de vivendes:

Andreu Tugores Cladera en el C. Son Alegre

Antònia Galiana Albertí en el C. de Son Verí (llera A)

Joan Font Riutord en el C. Jaume I

Joan Juan Ramis en el C. A de Son Verí

Bartomeu Mulet Cañellas en la Pça Pere de Verí

Francesca Amengual Frau en el C. José Antonio

Margalida Capó Ferrer en el C. Gral Franco.

S'ha de formar un projecte i el seu pressupost per a la construcció d'una capella per al cementiri municipal.

Se concedeixen 1.000 ptes a la parròquia de Sant Marçal per ajudar a l'adquisició d'una campana.

Se concedeix llicència municipal a Francesca Fiol Vich per al traspàs de la botiga de queviures i carnisseria del C. Trinitat 9, que actualment figura a nom de Jaume Creus Cañellas.

Se concedeix llicència municipal a Bartomeu Serra Amengual per a l'apertura d'una sucursal de magatzem de venda d'abonaments en l'Avda Antoni Maura 10.

S'inclou en el pla de necessitat per a l'any 1964 la instal·lació de la xarxa d'aigües en el nucli d'Es Pla de na Tesa com a prolongació de la xarxa existent en Es Pont d'Inca.

El pla d'obres d'enguany es refereix íntegrament a obres d'asfaltat. Els seus projectes i pressuposts són encarregats a l'aparellador Sebastià Salom Amengual.

S'aprova definitivament la parcel·lació projectada pels germans Forteza a Ca'ls Enegistes, d'Es Pont d'Inca.

Nomenen recaptador per aquest anys a Gabriel Barrera Ferre i per als successius els qui acordi la Comissió Permanent.

Se rectifica el pressupost municipal per a 1963. Queda establert en 1.258.817'08 ptes.

Nomenen Martí Cañellas Ribas com peó caminer en propietat.

B I E L

UN RELLOTGE DE SOL CASOLÀ

Fes-ten un!

Del Col·legi d'Enginyers de Camins, Canals i Ports hem rebut aquest article que tracta d'una construcció curiosa i entretinguda.

Dins els rellotges de sol n'hi ha uns que no són gaire coneguts i que se diuen "de pastor". Aquest nom, segons he sentit a dir, ve de què, un temps, s'usaven entre els pastors del Pirineu en formes molt rudimentàries.

Doncs bé, d'una manera molt senzilla s'exposa com poder construir-ne un amb l'ajut dels dibuixos adjunts.

Se comença per cercar un pot buit d'una beguda refrescant (per exemple de cola o cervesa) que té forma cilíndrica amb una base plana i una altra lleugerament còncaua i enfonyada. Per la base plana hi sol haver una retxillera que deixa la llengüeta de quan s'obre. Per la base còncaua, i just enmig, se fa un foradell per a passar-hi un fil de ferro de dos o tres mil·límetres de gruixa fins a la retxillera de l'altre base, de tal manera que aquest fil vagi per l'eix del cilindre, havent-lo abans passat pel centre del disc retallat del dibuix adjunt; fet això se dobleguen els dos extrems immovilitzant el fil, deixant l'extrem de la base plana en forma d'anella damunt el disc, el qual s'aferra a la base, reforçat, millor amb una cartolina interposada per mor de la retxillera.

Tot seguit se retalla l'àbac de les hores del dibuix adjunt i s'aferra al cilindre del pot, amb la base plana a la part de damunt, i amb el caire de l'esmentat àbac a vuit mm. del caire del pot (per tal que s'aferra lliurement la mica d'abombat del

pot). Per aferrar l'àbac és precis fer coincidir les dades del disc tal com la figura indica.

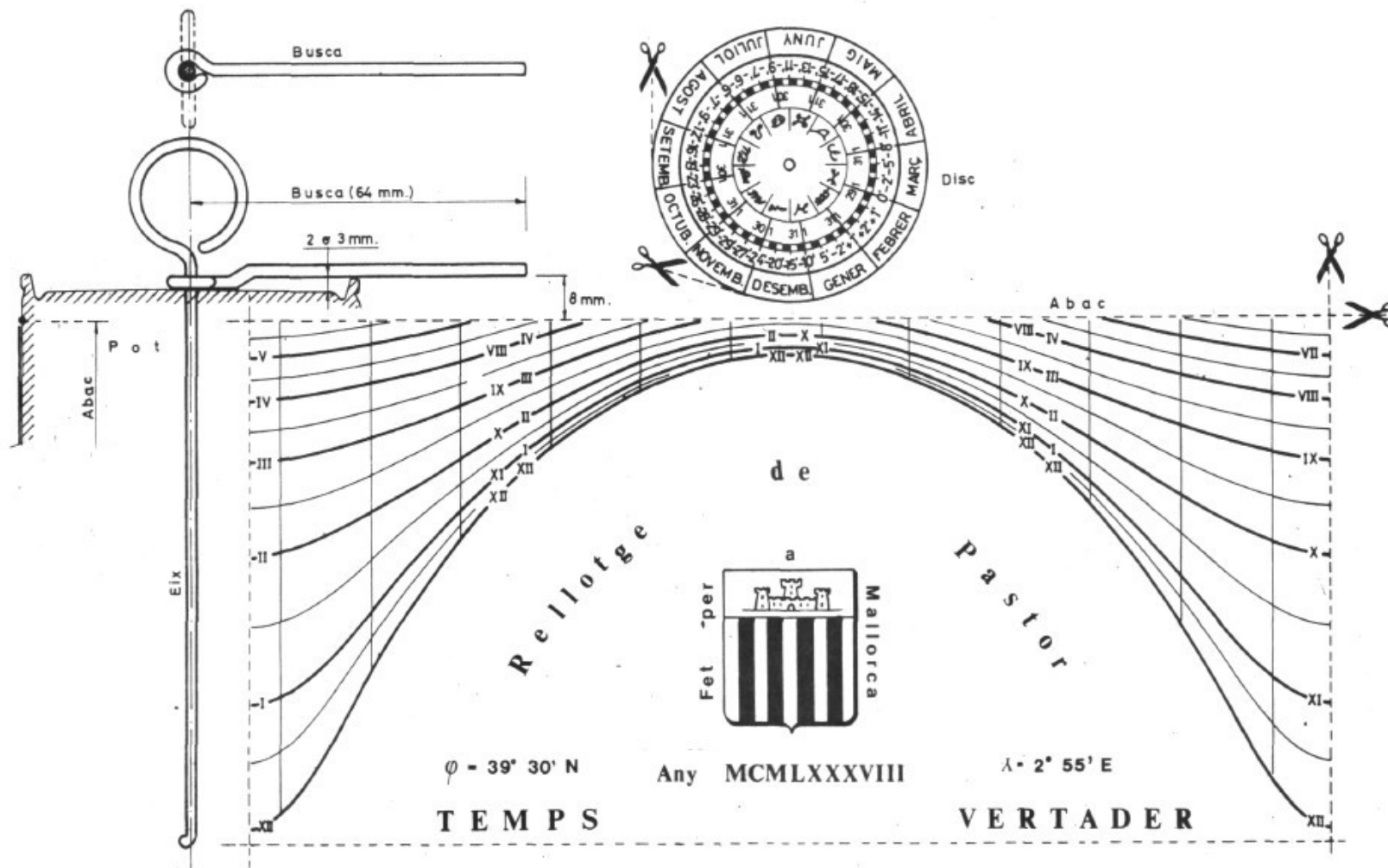
S'ha acabat la construcció disposant la búsc del rellotge, també amb un fil de ferro enganxat a l'eix davall l'anella i amb la forma i dimensions que s'aprecien en el dibuix.

I ja estam en condicions de poder fer la lectura. Per això cal suspendre el pot per l'anella, millor fent-li un cordonet i posar la busca damunt la data del disc (on es poden veure els mesos ordinaris i paquets de dies de cinc en cinc, i també els mesos zodiacals amb el signe corresponent), i tot seguit, fer girar el rellotge fins que l'ombra de la busca sigui vertical; la punta de l'ombra de la busca donarà l'hora llegida a les corbes de l'àbac.

I tot d'una és precis fer una aclaració: se llegeix així l'hora de "temps vertader" que quasi mai és el mateix del "temps mitjà" dels nostres rellotges de polzera; no es tracta d'un defecte d'aquests rellotges, el mateix succeeix a qualsevol rellotge de sol; però no és inconvenient per a conèixer l'hora d'aquest temps que ens interessa: Si corregim l'hora llegida amb els minuts que, per cada data marca el disc, tendrem el mateix temps dels rellotges de polzera.

I just manca dir que si el pot s'umpli amb arena o gra el pes augmenta i s'aconsegueix una millor compensació del petit desequilibri provocat per la busca a la verticalitat de l'eix.

RAFAEL SOLER I GAYA

Tant si són petits com grossos,
no faig comptes 'sustar-me,
dins es glosat de dever,
tant disfrut que em faig a trossos,
i si pel cas trob terrossos
procur es defensar-me
i si tu creus safalcar-me
en es lleu trobaràs ossos.

Ara ja vaig a acabar,
per jo ja està bé, "xavai",
perquè som d'un natural
que no m'agrada cansar,
tu glosa si vols glosar,
vas fent es teu recital
i en fer un altre festival
que mos poguem dar sa mà.

COMISSIO
PORTOLANA
DE GLOSADORS

A UN FORAVILA

Bon dia foravilà,
bon dia o bona nit,
altra volta has decidit
amb nom fals voler firmar;
un home que això fa
vermell sols no deu tornar
ni dient-li mal parit.

Crec que et falta molt de pit,
no dic si tens es cap clar,
però qui emmascarat va
si l'arriben a destapar
el fan tornar molt petit.

Vaig llegir aquell escrit,
de veres me va agradar,
ja comences a afuixar,
has perdut un punt d'envit.
Si he entès lo que m'has dit,
sa careta d'empegueït
t'arribaràs a llevar.

Dius que no mos perds de vista,
i de vista mos perdràs
segons com te portaràs
aviat desitjaràs
que s'acabi sa revista.
Dius tenc sa llengo grossera,
segons amb qui he de tractar,
si haguessi de bravejar
ho faria de primera,
però per ase collera,
per al.lota un collar,
i de tu, porcell d'aglà,
només te puc emplear
per fer saim de caldera,
per a greixar sa collera
que a s'ase he de posar.

Casi, casi estic segur
que glosar ja m'has sentit,
i en públic mai he dit,
ses brutors que sols dir tu,
que essent homo madur,
jo estaria empegueït.

Me dius que res sé captar,
i sa llengo t'has enclosa,
"guio" no és clavell ni rosa,
per això no saps agafar
que un homo en glosar
fins a tres noms pot donar
a una mateixa cosa.
Com que es sebre no fa nosa,
també la pots apuntar.

No importa hi donis voltes
dient que no ets sabut,
això ho hem conegut,
i és lo que t'ha perdut
per voler ser més que ets altres.

Pots afilar bé s'espasa,
i pega es cop assegurat,
en que siga reforçat
si el pega tothom plegat
moltes mosques maten s'ase.

En Marçal és molt segur,
pot bravejar de cervell,
però tu ets prim de pell,
igual que un caqui madur,
no hauríem 'ribat amb tu
a on em 'ribat amb ell.

Dius que t'he posat coent,
no tens motiu ni raó
per una o dues cançons
fetes per jo i malament,
toca sobrar-te armament
per tirar-me a un racó,
però et deman per favor
que siguis un poc prudent,
'fos cosa que es més dolent
de tota sa Comissió
te faci fer de colló,
que això ho llegeix molta gent.

Sa darrera que et present,
posa-li atenció,
veuràs com un glosador
xerra bé i malament,
jo fins a aquest moment
no tenc ràbia ni rencor,
tot lo que vengui amb cançó
ho admet alegrement,
i tu firmia correctament,
com lo que fa un bon autor,
i dispon d'un servidor,
que és en Rafel Roig Maimó,
nascut en Es Carritxó,
i de mal nom de Ca'n Vent.

RAFEL ROIG

IV TROBADA DE GLOSADORS DE MALLORCA

La cosa anà millor, i amb molt d'avantatge,
comparat amb l'any passat. Em referesc a la "IV
Trobada de Glosadors de Mallorca".

Començà amb un bon soparet per passar llavors
a l'entrega de plaques commemoratives de l'acte als
glosadors participants i als col·laboradors; entrega
efectuada per part del president del Govern Balear,
Gabriel Cañellas, que ens sorprengué obrint la vetlada
amb una llarga glosa de presentació.

Acte seguit es feu la presentació de l'escut
dels Glosadors Balears i començà la "guerra" de mots
avenguts.

Hi eren presents tots els glosadors de l'illa i
un grup de Menorca que ens mostrà un nou concepte
de glosat acompanyant les cançons amb guitarres.
Tot això passava al restaurant Ca'n Mateu d'Algaida.

I pareix que això de les "Trobades" és un conill
que ens ha fuit -al manco de dins ca nostra-. Ho
dic perquè en aquesta ocasió la festa, encara que
estigués organitzada per la "Comissió Portolana de
Glosadors", es va fer a Algaida, baix la coordinació
de l'Ajuntament d'aquella vila i el patrocini del Go-
vern Balear.

Per on ha fuit el conill? Cada vegada que n'he
parlat amb els capparets de la Comissió no he tret
res en net. Allò cert és que els responsables de l'à-
rea de cultura del nostre Ajuntament ni s'han immu-
tat. Es veu que això d'actes culturals a aquest ter-
me, si no és en determinades dates, no interessa.
Per sort no tothom pensa igual i al manco en aquesta
ocasió ens hem salvat.

Enhorabona, Algaida. I no afluixeu que el conill
és vostre. Aquí no el tenim gens gelós.

MIQUEL MUT

TROBADA DE GLOSADORS

Dia 4 de desembre es va fer la "IV Trobada de Glosadors de Mallorca" al restaurant Ca'n Mateu d'Algaida. Hi participaren gran part dels glosadors de Mallorca, una vintena, i quatre de Menorca.

Marratxí va ser representat per alguns dels membres de la "Comissió Portolana de glosadors": en Pau Ferrer, en Felip Palou, en Mateu Palou i en Marçal Bestard que feia de cap pare d'aquesta representació.

Hi havia molt de públic, admirador i seguidor d'aquest art popular, que va poder confirmar que, si no és com fa un temps, encara hi ha bons glosadors i també que ara per ara la glosa mallorquina no va en camí de morir.

Els glosadors menorquins actuaren juntament amb un sonador perquè ells glosen amb una tonada de guitarra. Varen ser els convidats d'honor i agradaren molt a tothom.

Durant l'acte es va fer la presentació de l'escut dels "glosadors balears".

Joana M^a

Ajuntament

L'Ajuntament informa...

Aquest és un espai en col·laboració amb l'Ajuntament de Marratxí. Cada mes PORTULA es posa en contacte amb un representant de l'Ajuntament. Si vos interessa aclarir dubtes o tenir alguna informació concreta sobre la gestió municipal posau-vos en contacte amb algun membre del Consell de Redacció de la revista i intentarem complaure-vos.

BANDA DE MÚSICA

L'Ajuntament vol crear una banda de música que representi el municipi als esdeveniments en què sigui possible la seva presència.

La primera passa ha estat iniciar la contractació d'un professor de solfeig. Quan hagi estat contractat donarem a conèixer les instruccions per formar part de la Banda Municipal de Música de Marratxí.

COLCADA DELS REIS

L'Ajuntament va donar 75.000 ptes a cada organització de la colcada dels Reis dels distints nuclis de població.

SOLAR DE DARRERE L'ESCOLA COSTA I LLOBERA

Les brigades municipals d'obres estan adequant el solar que hi ha darrere l'esmentat col·legi. També se procedirà al seu tancament.

CARNESTOLTES

La festa que anualment organitza aquest Ajuntament a "Ses tres germanes" enguany tindrà lloc dia 13 de febrer.

POLICIA MUNICIPAL I SANITAT

A partir del proper mes de febrer la Policia Municipal del nostre terme i més concretament el de guàrdia de porta recollirà els avisos d'urgència per visita de metges.

Per tant es podrà trucar a partir de les cinc tant a Insalud, com fins ara, telèfons:

23 94 47 / 48 / 49

o bé a la Policia Municipal, tfon: 60 22 00

PRESSUPOSTS DE L'ANY 88

S'estan confeccionant els pressuposts per al present any, i està previst dur-los a plenari a finals de gener o principis de febrer.

JOCES INFANTILS ESCOLARS

Dia 17 de febrer començaran els VIII jocs infantils escolars de Marratxí. El calendari és el següent:

17-II La Salle-Blanquerna
Santa Teresa - Costa i Llobera

2-III Blanquerna - Costa i Llobera
La Salle - Santa Teresa

12-III Costa i Llobera - La Salle
Blanquerna - Santa Teresa

30-III Diada d'atletisme al camp municipal d'esports de Son Caulelles. Tot seguit hi haurà l'entrega de trofeus.

OBRES AUTORITZADES I DENEGADES

Des del 24-I-87 hi ha hagut el següent moviment d'obres:

Obres autoritzades: 57

Obres denegades: 21

CATÀLEG D'EDIFICIS I ELEMENTS ARQUITECTÒNICS PROTEGITS DE MARRATXI

(CONTINUACIÓ)

BARRI DE SANT LLATZET

- 57.- Casal de Ca'n Ballester, C/Gral Franco, 52. Prot. B
- 58.- Casa, C/Gral Franco, 168. Prot. C

ES PONT D'INCA

- 59.- Escoles, C/Sta Catalina Thomàs, 38. Prot. B
- 60.- Església. Prot. B
- 61.- Casal modernista, C/Sant Agustí, 4. Prot. B
- 62.- Casa, C/Sant Agustí, 6. Prot. B
- 63.- Casa carretera d'Inca. Prot. C
- 64.- Xemenieia fàbrica de begudes. Prot. B
- 65.- Estació FEVE. Prot. B
- 66.- Columnes cases, C/Antoni Maura, 51-45. Prot. B
- 67.- Casa amb arcades, C/Antoni Maura, 28. Prot. B
- 68.- Casal, C/Antoni Maura, . Prot. B

ES PLA DE NA TESA

- 69.- Església. Prot. B
- 70.- Casa amb porxo, C/Gral Weyler, 16. Prot. C
- 71.- Casa, C/Camí de So N'Alegre, 16. Prot. C
- 72.- Casa, C/de Ca'n Cal·lari, 6. Prot. C
- 73.- Casa, C/Gral Weyler, 36. Prot. C

COVES PREHISTÒRIQUES I RESTES TALAIÒTIQUES I ROMANES

(Els monuments catalogats per J. Mascaró Pasiarius en el seu "Inventario de los monumentos megalíticos y restos prehistóricos y protohistóricos de Mallorca" duen darrere la referència assignada per l'autor i la qualificació de I a V del seu estat de conservació, cosa important a efectes de protecció jurídica. Només són objecte de fitxa individual els elements que han estat localitzats.)

- 74.- Restes talaiòtiques del Puig d'En Capó. Prot. A
- 75.- Coves prehistòriques zona de Son Cós. Prot. A
- 76.- Cova de Son Caulelles. Prot. A
- 77.- Talaiot de Son Cós. Prot. A
- 78.- Talaiot de Sa Partió. Prot. A
- 79.- Talaiot de Son Sales. Prot. A
- 80.- Talaiot d'Ets Antigons. Prot. A
- 81.- Talaiot de Ca'n Vic. Prot. A
- 82.- Cova de Sa Cabaneta. Prot. A
- 83.- Cova de Ca'n Pinso. Prot. A
- 84.- Calçada empedrada camí de Sa Bomba. Pr. A

EDIFICIS I ELEMENTS ARQUITECTONICS EXTERIORS ALS NUCLIS

- 85.- Cases velles d'Es Caülls. Prot. A
- 86.- Cases de Son Sales. Prot. A
- 87.- Casa d'es figuerat de Son Sales. Prot. C
- 88.- Cases de Son Sureda. Portal i capella barrocs Prot. A; Resta de l'edifici principal Prot. C
- 89.- Sestadors de Son Sureda. Prot. B
- 90.- Cases de Son Verí. Prot. A
- 91.- Sestadors de Son Verí. Prot. B
- 92.- Son Genovès. Prot. C
- 93.- Ca's Coronell. Prot. B
- 94.- Cases de Son Cós. Edifici principal Prot. A
Resta de les cases Prot. B
- 95.- Casa de Sa Vileta. Prot. C
- 96.- Casa d'es figuerat de Son Cós. Prot. B
- 97.- Hostal de Ca's Miot. Prot. B
- 98.- Molí de Ca's Miot. Prot. A
- 99.- Molí des Coscoll. Prot. A
- 100.- Cases de Son Maiol. Prot. C
- 101.- Casa camí de Son Maiol. Prot. C
- 102.- Molí de Son Maiol. Prot. A
- 103.- Portals cementeri municipal. Prot. B
- 104.- Cases de Son Ros. Prot. B
- 105.- Casa camí de Son Ros. Prot. B
- 106.- Cases de Son Nebot. Prot. B
- 107.- Cases de Son Verger (Ca'n Bóta). Prot. C
- 108.- Ca'n Torres. Prot. B
- 109.- Cases de Son Saletes. Prot. B
- 111.- Coll de cisterna de Son Frau. Prot. B
- 112.- Casa de Ca'n Garriga. Prot. B
- 113.- Casa de Son Macià Negre. Prot. A
- 114.- Cases de So N'Ametler Vell. Prot. B
- 115.- Cases de So N'Alegre. Capella i celler Prot. A
Cases Prot. B
- 116.- Sfinia de Son Sales. Prot. A

EDIFICIS CATALOGATS EN VIRTUT DE L'ACORD DEL PLE ORDINARI DE L'AJUNTAMENT DE MARRATXI DE 7-V-87

(Barri de Sant Llatzet)

- 117.- Ca'n Diego, C/Ca'n Diego. Prot. B

(Edificis exteriors als nuclis)

- 118.- Son Conill. Prot. B

(Es Pont d'Inca)

- 119.- Col·legi La Salle, C/La Salle. Prot. B
- 120.- Col·legi Santa Teresa, C/Santa Teresa. Prot. B

Antoni Sbert
Pilar Simon
(Arquitectes)

A partir del proper mes vos anirem oferint les fitxes individuals, amb explicació de les principals característiques arquitectòniques i artístiques, acompanyades de la corresponent fotografia.

NOTICIES DE LES INSTITUCIONS

Aquesta plana que aquest mes començam vol donar a conèixer les notícies dels organismes oficials que componen el nostre país.

Les notícies rebudes aquest mes són del Parlament i del Govern Autònom.

NOTICIES DEL PARLAMENT

Durant el període de sessions entre 1-X-87 i 30-XI-87 s'han tractat els següents afers:

Quatre projectes de llei, dels quals cal destacar la compilació del dret civil de Balears.

Vuit proposicions de llei.

Onze proposicions no de llei.

Nou interpel·lacions.

Vuit mocions.

Durant aquest cicle de sessions hi hagué el debat sobre la política general del govern de la C.A.

Les propostes de resolució presentades foren:

Grup parlamentari socialista, 11

Grup Parl. PSM-EEM, 11

Grup Parl. AP-PL, 7

Grup Parl. CDS, 5

Grup Parl. UM, 2

El total de propostes de resolució aprovades foren 28. Les rebutjades, 4 i les retirades, 7.

NOTICIES DEL GOVERN

Des de l'inici de la campanya del "Carnet jove" (el prop·passat mes d'abril) fins a l'actualitat, la direcció general de joventut ha lliurat la quantitat de 60.000 carnets. Aquests carnets segurament seran homologats per altres països de l'Europa comunitària, a més dels que actualment han subscrit l'acord d'homologació com són Catalunya i el País Basc. Els altres països europeus que segurament l'homologaran són: Espanya, França, Portugal, Països Baixos, Comunitat Flamenca de Bèlgica i Escòcia.

Els carnets joves lliurats són els següents:

Total:	60.000
Nines:	33.954 (56'59%)
Nins:	26.040 (43'40%)
Majors de 18 anys:	31.578 (52'63%)
Menors de 18 anys:	28.416 (47'63%)

Annex nous col·laboradors:

Palma:	398
Pobles de Mallorca:	219
Eivissa:	73
Maó:	38

Promoció de Balears per 1988

En el Consolat de Mar el conseller de Turisme, Jaume Cladera, i el director gral de promoció turística, Eduard Gamero, es varen reunir amb representants del sector turístic per tractar sobre els actes de promoció que tendran lloc enguany.

Concretament es va parlar sobre "Mallorca open de Balears" que es celebrarà en el camp de golf de Santa Ponça del 10 al 13 de març. Del campionat mundial de moto-cross a Eivissa, durant el mes d'abril. I dels festivals de Música de Pollença i Menorca.

DE LA INADEQUADA EDUCACIO DEL NIN A LA MALALTIA DE L'ADULT

(1)

"El coneixement
es troba dins nosaltres"

Noam Chomsky

Ningú dubta avui en dia de la importància que per la posterior salut mental i física de l'adult té una adequada educació a la infantesa. Especialment els primers anys de vida. Així i tot el que seguim veient són els mateixos esquemes de sempre. El nin és bàsicament "programat" per tot arreu de cara a integrar-se el més aviat possible dins la societat en la que viu. L'anegam de "coneixements" teòrics que no tenen quasi res a veure amb ell mateix, amb les seves necessitats profundes. No vull dir que no siguin necessaris els coneixements "externs"; sols que no des de la perspectiva i amb la intenció que habitualment els donam (competir, per esser més, confontent el tenir amb l'esser).

Tota persona quan neix disposa d'un potencial magnífic. Aquest potencial es troba constituït per tres qualitats bàsiques:

1.- ENERGIA: d'on es deriven tots els processos energètics, voluntat, l'impuls de viure, capacitat combativa, etc.

2.- INTEL·LIGENCIA: Se'n deriven els modes de coneixement, percepció dels sentits, capacitat d'abstreure, jutjar, intuir...

3.- AFECTIVITAT: Inclou tota la gamma del "sentir", plaer-dolor, amistat, afecte, cordialitat, harmonia, amor espiritual, adoració...

De la relació entre els tres elements es constitueix tot el que podem experimentar per esser viscut a un nivell més o manco elevat. Aquests són els components bàsics, sempre presents a qualsevol acte humà.

La vida és només l'actualització del "potencial". Actualitzar consisteix en què el que està potencialment en un lloc s'actualitzi, es convertesqui en acte. Es tracta d'anar desplegant (com el naixement d'una llavor que seria el potencial i la flor, o l'arbre la plena actualització) del que ja som.

Si aquest potencial pot créixer sense impediments i amb uns estímuls adequats de l'exterior, l'infant (o l'adult) anirà responnent, desenrotllant el seu potencial, creixent de veres.

I els impediments es deriven d'allò que anomenam educació, en totes les seves formes i àmbits (pares, escola, institucions, TV...)

L'ordre adequat de l'educació segons el nostre esquema és el següent:

- 1.- AJUDAR L'INFANT A QUE SIGUI ELL MATEIX
- 2.- MOSTRAR-LI MODELS DE CONVIVENCIA
- 3.- TRANSMETRE-LI EL PATRIMONI CULTURAL.

El problema, o l'error en què solem caure és aquest "ordre". Els punts 2 i 3 solen esser els inicials i el primer es sol ometre gairebé del tot.

Totes les angoixes, obsessions, pors i malestars donaran lloc, si no s'hi posa solució, a les malalties de tots conegudes, tant a la infància com a l'edat adulta. Encara que de cada dia es dona més atenció a les malalties infantils, també és cert que cada dia n'hi ha més i més que es deriven d'una excessiva i continuada adaptació al medi, del qual es rep un elevadíssim nombre d'estímuls, molts d'ells inadequats. L'infant es troba indefens; cada vegada més i més lluny d'ell mateix, de les seves necessitats profundes, de la seva espontaneïtat, de si mateix. Educam els infants per esser els primers, els millors; però molt sovint lluny del que són ells mateixos, de la seva felicitat vertadera que, a la llarga, els faria també molt més útils a la societat.

El primer "síntoma" que ens dona l'infant per informar-nos que qualche cosa no funciona és l'ANGOIXA, que es manifesta a tres nivells: ANGOIXA AFECTIVA, ANGOIXA D'IDENTITAT i ANGOIXA D'IMPOTENCIA, que seran motiu d'estudi detingut el mes que ve.

No cal "angoixar-se" gens davant l'educació dels nostres infants. No es tracta de fer moltes coses, llegir molt, "tenir-ho clar", en definitiva sinó més bé de viure un mateix el propi potencial. El que realment "som i vivim" (no aparentam o voldrem esser) és el que podrà ajudar a l'infant, estimulant-lo també a ell a créixer de bon de veres ja que

ELS INFANTS APRENEN ALLO QUE VIUEN:

- Si un infant viu criticat aprèn a condemnar
- Si un infant viu amb hostilitat aprèn a barallar-se
- Si un infant viu avergonyit aprèn a esser culpable
- Si un infant viu amb tolerància aprèn a ser tolerant
- Si un infant viu amb estímul aprèn a confiar
- Si un infant viu apreciat aprèn a apreciar
- Si un infant viu amb seguretat aprèn a tenir fe
- Si un infant viu amb equitat aprèn a esser just
- Si un infant viu amb aprovació aprèn a estimar-se
- Si un infant viu amb acceptació aprèn a trobar l'amor en el món.

I si un infant viu plenament serà veritablement lliure i creador en tots els seus actes, farà del món un lloc millor.

El mes que ve parlarem de l'enquesta del número anterior. Salut per a tothom.

QUINA ORA ES ???

Quina ora és? es demanà tot Palma un bon matí d'un set de desembre de no sé bé quin any. I què té de nou? No res, que ara no du "H". Se sentia pel carrer. -I què hi farem? -Pagar. -Pagar? i per què? -Per aparcar. -A on? -En es carrer. -En es carrer? -Sí senyor. -I on s'ha vist mai? -A moltes altres bandes, segons tenc entès. -Què arribarem a veure! -Ja ho pots ben dir!...

Aquell mateix matí, mentres els meus veïnats tenien aquesta lògica conversa, em vaig despertar. I quan vaig sortir al carrer em vaig fregar els ulls. Somniava? No ho sabia. Però ho vaig averiguar tot d'una. No, no somniava. Havia aparegut al meu carrer el fantasma de l'ORA. S'havia enduit tots els cotxes, estava tot completament desert. Semblava la freda imatge que queda després de llençar una bomba de neutrons. Tan sols quedaven a terra les retxes color de cel que uns dies abans havien pintat. A vegades el fantasma pren forma de jove agent i va posant sancions a qui troba que no ha deixat el tiquet o que ha fet un mal ús d'ell.

El que sí és cert és que l'ORA ha creat temes de conversa, excuses per fugir del pesat de sempre i sobre tot diversitat d'opinions. Mentre certs comerciants estan contents, la majoria dels treballadors de Ciutat no saben com fer-s'ho per a anar a fer feina. Malgrat tot, el batle ni així ha pogut aconseguir que el nombre de passatgers de l'EMT augmentés; però mentrestant "s'embutxaca" uns bons diners. On aniran?

Bé, us he de deixar. M'ha caducat el tiquet de l'ORA.

GABRIEL A. VICH I MARTORELL

BON CONSELL, BONS RESULTATS

Acció Social. La nova iniciativa d'ajuda. Amb les seues obres de benestar social, el Consell Insular de Mallorca treballa per a millorar les condicions de vida dels seus ciutadans, en les seues activitats socials, sanitàries i esportives.

Cultura. L'activitat cultural és un dels eixos de treball del Consell Insular de Mallorca. A través de les seues obres, el Consell treballa per a promoure la cultura i el patrimoni de la nostra illa, mitjançant la organització d'activitats i la creació d'espais culturals.

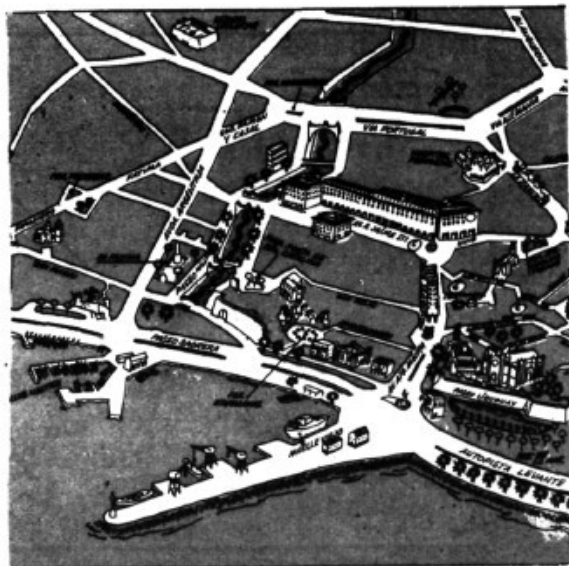
Cooperació. Les activitats de la Comissió d'Obres Socials del Consell Insular de Mallorca treballen per a millorar les condicions de vida dels seus ciutadans, en les seues activitats socials, sanitàries i esportives.

Economia. El treball del Consell Insular de Mallorca en el sector econòmic es centra en la promoció de les activitats econòmiques de la nostra illa, mitjançant la organització d'activitats i la creació d'espais econòmics.

CONSELL INSULAR DE MALLORCA

A SA RIERA

Estimada Riera:

M'han arribat notícies que diuen que uns senyors et volen tapar. Uns diuen que series més útil com a parking amb un jardí damunt. I no oblidem que ja han demostrat tenir un estrany concepte de jardí. Altres et defensen i diuen que tu formes part de la vida i història de Palma. Que ets un element de la Ciutat com ho és la Seu, el Palau de l'Almudaina o Cort.

El que sí sé és que tu també has estat protagonista d'un bocí de la meua vida i te'l vull contar en aquesta carta abans de que facin de tu un "jardí-parking". Durant molts d'anys ens hem vist dia rere dia. Concretament des de que tenia sis anys fins que en vaig tenir catorze. Cada migdia anava jo caminant des de ca meua fins a tu, perquè just davant teu aturava l'autobús que em duia a l'escola. Allà ens trobàvem uns quants amics, amb les panxes plenes i amb el desig que aquell horabaixa passàs aviat. Mentre, per alegrar l'espera d'aquell autobús ver mell i incòmode, jugàvem una mica. I et record que més d'una vegada et vas empassar joguines nostres, més que res, velles pilotes de tennis. Sempre després d'una ploguda de tardor o d'hivern el nostre joc era tirar pedres a l'aigua que tu feies passejar per Palma fins dur-la a la mar. També record quan en època d'eleccions les teves parets s'omplien de cartells electorals i que nosaltres et llevàvem de damunt un per un. Anys després, miràvem cada dia com els obrers anaven construint el pont peatonal que ara hi ha davant la policia. I així tantes i tantes històries.

Després, a poc a poc, el teu rierol d'aigua s'anava fent de cada vegada més petit. L'estiu s'anava acostant. Dels aubrics passàvem a la màniga curta i de cada vegada duies menys aigua, fins que tan sols, des de dalt semblava una retxa feta amb un pinzell banyat. El teu semblant s'entristia, però jo m'alegrava perquè allò volia dir que aviat vendrien les vacances, s'acabaria l'escola i jo podria, durant tot el dia, voltar per la teua vorera amb la meua bicicleta sense haver d'esperar ningú.

Una besada

Gabriel Angel Vich i Martorell

MÚSICA

VISTA

I.- L'any 1935, Carl Orff va conèixer tot un grapat de textos profans, trobat a finals del segle XIX a l'abadia benedictina de Beuern.

Tan impressionat quedà que es dedicà en cos i ànima a l'estudi i a la composició d'una obra "Carmina Burana". Aixímateix renuncià a tota la seva obra anterior.

II.- El Teatre Principal de Ciutat ha escenificat "Carmina Burana", la qual cosa ha iniciat tota una sèrie de conflictes judicials amb la Societat General d'Autors. No era per menys: l'obra no era fidel a l'esperit de l'autor. Més diria encara: el muntatge no valia un gafet. Ben segur que el propi Orff hauria renunciat a l'autoria.

PERE ESTELRICH I MASSUTI

S'Escola Vella, s/n
07141--Pòrtol

IMPRES DE DOMICILIACIÓ BANCÀRIA

Carta d'ordre al BANC o CAIXA _____
Agència nº _____ Carrer _____
Localitat _____

Distingits senyors:

Vos agrairé que, fins a nova ordre, vulgueu atendre amb càrrec al meu compte corrent, els rebuts que vos siguin presentats per la revista PÒRTULA, corresponents a la meua quota.

_____ de _____ de _____

(signatura)

<p>Nom del Subscriptor</p> <p>Sr. _____</p> <p>C/ _____</p> <p>Localitat _____</p>	<p>Titular del Compte Corrent</p> <p>Sr. _____</p> <p>C/ _____</p> <p>Localitat _____</p> <p>C/C. nº _____</p>
--	--

(Enviau-ho, omplert, a l'adreça indicada en el marge superior)

COL·LABORADORS: Guillem Bosch i Roca, Xisco Busquets, Jordi Cloquell, Comissió de glosadors de Pòrtol, Rafel Crespi, Macià Duran i Jordà, Pere Estelrich i Massutí, Miquel A. Font i Villalonga, Marita Lladó i Ribes, Pau Lladó i Oliver, Jaume Miralles, Rosa Miró i Julià, Bonifaci Molada i Pradas, Miquel Mut i Sureda, Joan Pizà i Oliver, Melcion Puigserver i Canyelles, Antoni Roca i Jerez, Vicenç Sastre i Arrom, Cristòfor Trias i Serra, Antoni Vaquer i Ramis, Gabriel A. Vich i Martorell.

CONSELL DE REDACCIÓ: Pere Amengual i Bestard, Miquel Bosch i Auba, Joana Mª Matas i Alomar, Bernat Palou i Creus, Antoni Canyelles i Oliver, Biel Massot i Muntaner.

Imprès als tallers "Apòstol y Civilizador" (Petra)
DL: PM 529/81

S'Escola Vella s/n
07141 Pòrtol

Nº 67 Gener de 1988

Aquell Temps.

Començant per baix i d'esquerra a dreta:

Maria Venys, Jaume d'Es Forn, Una nina de Ca's Bugerró (de Sa Plastiquera) Tomeu de Ca'n Crosta.

Francesca Fiol, Margalida Sanxo, Esperança de Sa' Penya, Tomeu d'En Pere de Ses Rotes, Esperança de Ca'n Canyar, Paquita Riteta, Pep Garrit.

Pep Mosso, Paquita Puig, Francesca Cabot, Rosa de Ca na Rosa, Maria Jesús, Francesca Gomila, Antoni Rotget, Lenita Coll.

Caterina Santa amb n'Antoni Marratxiner en braços, Sor Amèlia Antònia de Ca ses Colomes amb sa nina en braços.

Era l'any 1964 al pati de Ca ses Monges de Pòrtol. Fa 23 anys.

(Fotografia gentilmente cedida per Esperança Amengual)